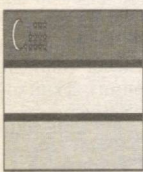

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

пайшанба кунлари чиқади 1997 йил апрел

— ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ, БОЛАЛАР ЖАМФАРМАСИ ВА «СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН» ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ ЖАМФАРМАСИ ҲАФТАЛИГИ — Баҳоси эркин нарҳда

● Республика Вазирлар Маҳкамаси умумий иқтисодий мажмуасининг мажлиси бўлди. Унда иқтисодий маҳкамаларнинг шу йил биринчи чорагидаги иш натижалари муҳокама этилди, галдаги вазифалар белгиланди.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хусусийлаштириш ва тадбир-

корликни ривожлантириш мажмуасининг йиғилишида ҳам шу йўналишда 1997 йилнинг биринчи чорагида амалга оширилган ишлар куриб чиқилди.

● Тошкентда «Радио ва телевидение—ахборот маконида ва жамоатчилик фикрини шакллантириш йулидаги рақобат» мавзuida халқаро конференция бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон, Германия, Қирғизистон ва Украинадан келган оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этилди.

● Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасида «Ўзбекистон—Франция» ахборотномасининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

● Россия Федерациясининг Ярославл вилоятининг вице-губернатори Геннадий Би-

ков бошчилигидаги делегацияси Жиззах вилоятига ташриф буюрди. Ташриф чоғида икки вилоят уртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар хусусида фикр алмашилди.

● Утган ҳафта Туркиянинг Истамбул шаҳрида туркий давлатлар ва жамоаларнинг дўстлик, қардошлик ва ҳамкорлик бешинчи курултойи бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон делегацияси ҳам иштирок этди.

● Фан ва техника давлат қўмитасида Ўзбекистон Республикасининг ахборот тармоғини барпо этиш концепциясини амалга ошириш бўйича республика идораларо комиссиясининг мажлиси бўлди.

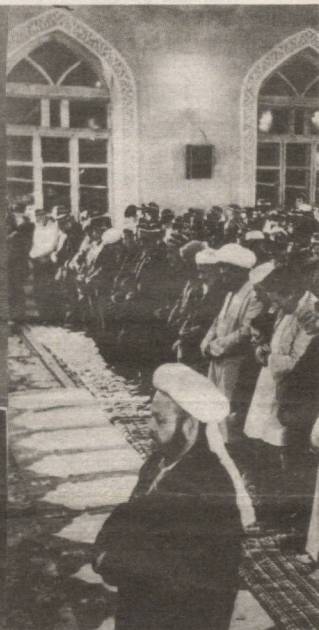
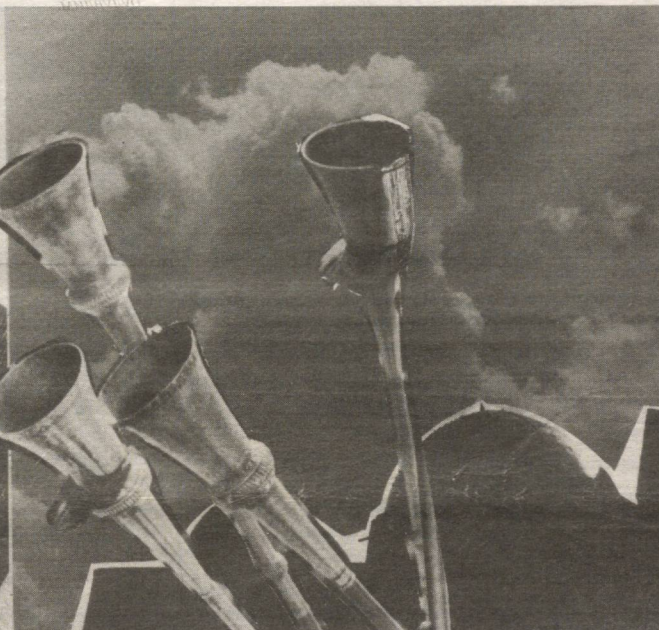
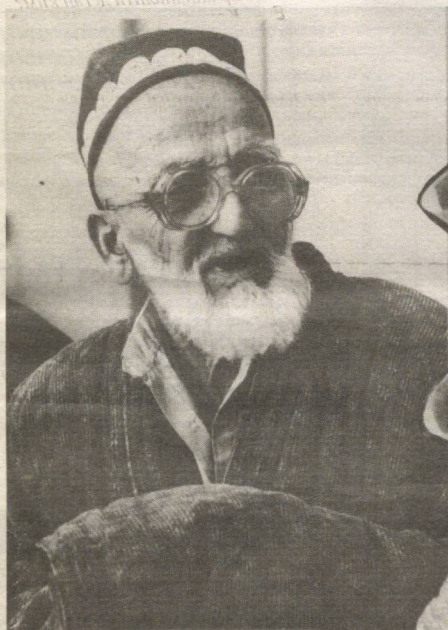
● Урганча Марказий Осиё давлатларининг Соғлиқни сақлаш тизими молиясини

бошқариш масалаларига бағишланган халқаро семинар ўтказилди.

● Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ва Республика таълим маркази томонидан ташкил этилган «Ўзбек тили» доимий анжуманининг туртинчи конференцияси бўлиб ўтди.

● «Амир Темури» халқаро илмий экспедицияси Бухоро шаҳрининг 2500 йиллиги муносабати билан «Бухорои шариф» видеофилминини яратишга киришди. Бу хужжатли филм 20 қисмдан иборат булди.

Ўз ва республика матбуоти хабарлари асосида тайёрланди

**ҚУРБОН
ҲАЙИТИ
ТАНТАНАСИ
МУБОРАК
БЎЛСИН!**

Ушбу

3-БЕТ:

**ИЙМОН ВА
ЭЪТИҚОД
БАЙРАМИ**

Ҳайит кунлари пайгамбаримиз (С. А.В.)нинг оилаларига марҳаматлари ниҳоятда зўр бўлган, совғасалом, янги кийим-кечаклар олиб келганлар.

5-БЕТ:

**«АДАЖОН, ЭНДИ
ЭТИҚЧА
КИЁЛМАЙМАН!»**

«Булди... раз хотини ундан беркитиб пул йиққан эканми, курсатиб қуяди ҳали»

6-БЕТ:

**РУҲИЙ ТЕСТ ҲАМ
ЗАРУР**

Балки нефтни крекинглашни, тилдаги синтаксис ва пунктуацияни теран урганмай туриб ташхис қуйиш ва даволаш мумкин эмасдир?

СОНДА

Таъзим

ЗАМИНДЕК МЕҲРИБОН

Оналарнинг фарзандларига булган меҳрибонликлари ва гамхурликлари ҳақида сўз борганда онани заминга, фарзандни дарахтга қислагим келади. Эҳтимол, шунинг учун ҳам она замин деган ибора пайдо булгандир...

Оналар уз фарзандларидан қилган меҳнатлари, меҳру муҳаббатлари учун ҳеч нима талаб қилмайдилар. Шунинг таъкидлаш жоизки, ернинг унумдорлигига қараб дарахт усади, улғаяди. Оллоҳга минг шукурки, оналаримиз ҳаётни тўғри идрок этувчи, пок қалбдилар. Улар уз меҳру муҳаббатларига қушиб тарбия берадилар, билим ва куникмаларини қалбга жо этадилар.

Онам Раҳимахон Абдуҷаббор қизи бу йил уларнинг 50 ёшларини қарши олмақдалар. Онамнинг шу ёшгача адо этаётган болаларга илк сабоқ беришдек масъулиятли ва эзгу фаолиятлари хусусида мендан кўра ўқувчилар яхши таъриф беришса керак. 25 йилдан зиёд вақт давомида Наманган вилоят, Уйчи тумани

Унҳаёт қишлоғидаги 29-таълим мактабнинг бошланғич синф ўқувчиларига таълим бериб келадилар. Ҳар кун эрталаб бир гуруҳ ширин болаларнинг мактаб дарвозасига чиқиб, уз ўқитувчиларини кутаринки руҳиятда кутиб олишларини кураман.

Онам айтадилар: «Оллоҳ ҳар бир одамнинг қалбига бирор касбга мойилликни солади, бу неъматни ардоқлаш ва доимо ривожлантириб бориш керак, акс ҳолда инсон ҳаёти турли сўқмоқларда сарсонсаргонликка утиб кетиши мумкин».

Оилада турт фарзандимиз. Опам Дилором ва синглим Дилбархон чевар, укам Маҳмуджон ҳам рассомликка жуда қизиқади, ҳозирда у Наманган Давлат университети «Балий графика» факултети талабаси. Опам ва мен ҳам университетда таълим олганмиз. Университетдан олдин Наманган шаҳар санъат мактабида таълим олдим. Қизиқишимни ҳаёт мазмунига айлантириш ва мақсалли бўлиб яшашга асосни ҳам ота-онам яратдилар.

Онамнинг тарбияни тўғри олиб боришлари замирида яхши бир тadbир ётарди, бу ҳам бўлса, ҳар қандай ёмон иллатга бошдаёқ чора куриб, уни бартараф этиш. Бу тadbир инсонларни ҳаётнинг оғир ҳолатларига чегара қилиб беришдан сақлаб туради. Узингиз еки яқин кишингиздаги ёмон иллатлардан фориғ бўлишни истасангиз, шундай ҳолатнинг бошланганини сезишингиз билан чора куриш. Акс ҳолда кеч булади...

Онамнинг тарбияси ва берган сабоқларига риоя қилиб кам бўлмадим. Зеро, оналар тарбия берибгина қолмай, фарзандларининг инсон бўлиб шаклланишида ҳар қандай қийинчилик ва заҳматга қалқондирлар.

Рустамжон ЭРМАТОВ

МАРГИЛОНЛИКЛАР ГАЗЕТА ҲАҚИДА

Республикамызда матбуот чин маънода туртинчи ҳокимият даражасига кўтарилмоқда. Президент фармонлари, қарорларини халққа етказишда, уларни шарҳлаш, тушунтиришда, республикамызда булаётган ижобий ўзгаришларни, ютуқларни тарғиб қилишда, турли камчилик ва нуқсонларни руй-рост курсатиб беришда газета-журналларнинг ўқишлилиги ва газетхонлар сони ошиб борапти. Шундай бир пайтда маънавият, эне сарчашмалари ҳисобланмиш матбуотга Марғилон шаҳар ҳокимлиги ҳамда шаҳарсозлик ва меъморчилик бошқармаси панжа орасидан, утай куз билан қараётгани ажабланарли. Уларнинг қарори билан шаҳардаги газета дуконлари аҳоли гавжум жойлардан олиниб, овлоқ жойларга, устига-устак бир-бирига яқин, ҳатто ёнма-ён қўйилди. Бунинг оқибатида нашрлар вақтида сотилмаётган. Шу туғайли республика «Матбуот тарқатиш уюшмаси» номли ассоциацияга қарзимиз олиб борапти. Дуконларимиз яна аҳоли гавжум жойларга урнатилмас экан, қарзимиз олиб бораверишимизга ухшайди. Бундай муносабатдан харидорларимиз ҳам

қаттиқ ранжишмоқда.

Шаҳар ҳокимлиги, шаҳарсозлик ва меъморчилик бошқармаси дуконларимизни пишиқ гиштлаб, замонавий меъморчилик услубида қуришни талаб этапти. Улар бир нарсани — газета дуконлари республикамызнинг ҳамма жойида бир хил стандартга, куринишга эга эканлигини тан олишни исташмапти. Дуконларимизни гиштлаб қуришга ҳам розимиз, лекин ҳокимият фақат талаб қилмасдан, ёрдам қилини чўзса, узимизни унглаб олишимизга кўмаклашса яхши буларди.

Газета ва журналларни беэканли, ўқинили қилиб чиқаришнинг узи билан иш битмайди. Уларни вақтида газетхонларга етказиб беришда ҳам гап куп. Афсуски, Марғилондаги мутасадди раҳбарлар бунинг тушуниб етишмаяпти, балки тушунишни хоҳлашмаётгандирлар? Яна қим билади дейсиз...

**А. ЖАҲОНГИРОВ,
С. ВАҲОБОВ,
Д. МАДАМОНОВ,
Марғилон шаҳар «Матбуот тарқатиш уюшмаси» туманлараро ҳиссдорлик жамияти кенгаши аъзолари**

Берк кўчалардаги қўша-қўша дуконлар...

ҚОЧОҚ УШЛАНДИ

Москвадаги ҳарбий қисмлардан бирда хизмат қилган оддий аскар қулидаги жанговар курали билан қуриқлаб турган жойини ташлаб қочиб кетгани шаҳарда шов-шувларга сабаб бўлди. Қочоқ аскар бир кекса кишини яралдор қилиб, яширинганини аниқлаган Москва ички ишлари ходимлари ешпасига оёққа турди ва кеча шаҳар уйларида бирининг ертўласида уни қўлга туширишди. Маълум бўлишича, қочоқ аскар дайдилар билан топишиб, кийим-кечагини узгартриб олган экан. Унинг ҳарбий хизматдан қочиши сабаблари аниқланмоқда. Россия армиясида орасира содир бўлиб турадиган бундай фактлар қуроли кучлардаги тартиб-интизом, умумий аҳвол талаб даражасида эмаслигидан далолат беради.

ВАЗИРНИНГ
НОРОЗИЛИГИ

Чеченистонда жиноий гуруҳлар томонидан уғирлаб кетилган италиялик фотомухбир Маури Галлагонининг озод қилингани республика ҳукумат доираларида ноҳус қабул қилинди. Гап шундаки, италиялик мухбирни озод қилганлар тўғридан-тўғри жиноий гуруҳларнинг раҳбарлари билан алоқа қилиб, журналистни озод қилишга эришганлар. Чеченистон Ички ишлар вазири К. Махашов бу ҳақда республика идоралари хабардор қилинмаганига норозилик билдирди. М. Галлагони боши учун италияликлар қанча товон тулагани номаълум.

«ТОНГ» ОТА
БОШЛАДИ

Албанияга гуманитар ёрдам курашиш ва барқарорликни таъминлаш учун Европа ҳамжамияти ер

дам қилини чўзди. «Тонг» дея номланган бу ёрдам жараёни уч ой давом этиши кўзда тутилган. Кеча мамлакатнинг Дурас шаҳар бандагоҳига дастлабки ҳарбий кемаларда 1000 нафар аскар келди. Жами 6000 аскар келиши мўлжалланган. Европанинг саккиз давлатидан сараланган қўшин ва моддий ёрдамнинг уз мамлакатларига келтирилган албанияликлар хайрихоҳ бўлиб қарашмоқда. Ҳатто Албаниядаги муҳолиф кучлар ҳам бу тadbирни хотиржамлик билан кузатиб туришибди.

АҚШ

ҲОМИЙЛИГИДА

Кеча АҚШ ҳукумати Шимолий Кореяга озиқ-овқат ва бошқа инсонпарварлик ёрдамларини

курлатишга тайёр эканликларини билдирди. Бу мамлакатдаги табиий офатлар, айниқса, сув тошқинлари қишлоқ хужалигини кейинги пайтда танг аҳволга солиб қўйди. Шимолий Кореянинг бугун Нью-Йоркда Жанубий Корея иштирокида бўлиб уталган куп томонлама музокараларга қатнашиш учун розилик билдиргани туғайли АҚШ шундай ёрдам курашишга қарор қилди.

ГОНКОНГ
ТАҚДИРИ

Гонконгнинг Хитой Халқ Республикасига қушиб олиниши мўлжалланган муҳлатга оз қолди. АҚШ давлат котиби М. Олбрайт хоним ва бу мамлакатга ташриф буюрган Гонконг демократик партиясининг раҳбари М. Ли шу масалалар атрофида, яъни шаҳарнинг келажакдаги тақдир ҳақида музокара олиб бордилар. М. Ли яқинда президент Б. Клинтон билан ҳам учрашиб, Гонконгнинг Хитой тасаруфига утгандан кейин қандай марқага эга бўла олиши билан боғлиқ масалаларни ҳам муҳокама қилиш ниятида.

БОШ КОТИБНИНГ
ТАШРИФИ

НАТО бош котиби Х. Солана Москвага ташриф буюрди. Бу навбатдаги расмий учрашув ҳам Шимолий Атлантика ҳарбий блоки билан Россия уртасида қарам-қаршиликларни бартараф этиш ва икки орада имзоланиши кутилаётган шартнома юзасидан келишувларни кўзда тутди.

Олдиндан келишилгандай, томонлар учрашувлар натижалари ҳақида ахборот воситаларига бирор-бир маълумот беришни лозим кўрмадилар.

МИНСКДАГИ ТАДБИР

Белоруссия пойтахти Минск шаҳрига ОБСЕнинг навбатдаги миссияси келди. Ахборот воситалари берган хабарга қўра, бу ташрифдан мақсад Беларуссияда демократиянинг аҳволини ўрганиш, бу жараёнинг жонланишига кўмаклашишдир. ОБСЕ вакиллари мамлакатнинг раҳбарлари, шунингдек, муҳолиф томон билан учрашишни режалаштирган.

Расуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам:
«Ҳеч ким уз қўли билан топган ризқидан кўра лаззатлироқ таом емаган», — деганлар.

Испомий олим, Қуръони Карим таржимаси таҳрир ҳайъати аъзоси, Янгибод жомъе масжиди имом хатиби ҳожи Анвар ТУРСУН газетамиз бош муҳаррири Муҳаммад ИСМОИЛ билан Қурбон ҳайити арафасида, ушбу байрамнинг тарихи ва бутун дунё ислом оламида кенг нишонланиши борасида суҳбатлашди.

— Бисмиллоҳир раҳмонир роҳим, алҳамдулиллоҳи раббилъламин, васалоту вассалому ала сайидил мурсалин ва ала олиҳи ва асҳобҳи ажмаийн. Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва барокотух «Оила ва жамият» жаридасининг мухтарам мухлислари. Мана, алҳамдулиллоҳ, динимиз шиорларидан булган улуг байрам Ийд Қурбон кириб келяпти. Аввалам бор, фурсатдан фойдаланиб, ҳаммаларингизни шу улуг айём билан муборакбод этамиз. Ҳаммаларингизга Оллоҳ Таолодан рушди ҳидоят, марҳамат, раҳмат тилаб қоламиз. Бу байрамни бутун дунё мусулмонлари катта тантана билан нишонлайдилар ва бунда энг улуг ибодат, беш фарздан биттаси — ҳаж амали ҳожиларимиз тарафидан ҳозирги кунда адо этиляпти. Оллоҳ ҳамма ҳожиларимизнинг ҳажларини мабрур ва мақбул айласин.

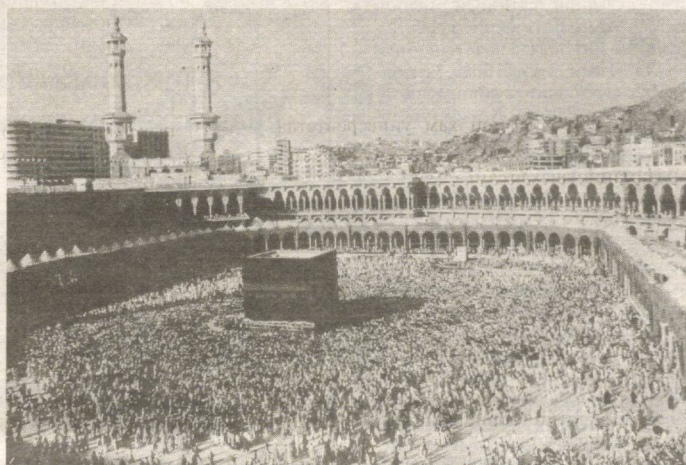
Оллоҳ Таоло бизга байрам қилиб берган кунни Оллоҳнинг расули курсатгандай утказишлик динимизнинг энг асосий курсатмаларидан бирidir. Ва яна ҳайит намози, хусусан Ийд Қурбон намозининг узига хос тарафи шундаки, бу кунларда қурбонлик маросими утказилади. Айни пайтда мусулмонлар, камбағал, бевабечоралар, ҳаммалари хонадонларида тукинчилик, файз, бир-бирига муҳаббат, раҳм пайдо булади. Ҳайит намозининг суннатларидан бири — Пайгамбаримиз С. А. В. уқтирганларидек, Қурбон ҳайити кунларда мусулмонлар намоз уқиб булгандан кейин такбир айтиб, бир-бирларини Оллоҳнинг байрами табриклаб, Оллоҳ Таолонинг бизга берган улуг неъматини — иймону ислом неъматидан хурсанд бўлиб, ҳаяллар бериб, хушбуй нарсалар суриб, хурсандчилик қилиб, ота-оналарини, қариндош-уруғларини зиёрат қилишликдир. Бу амалларнинг бажарилиши билан суннат қарор топади. Оллоҳ субҳаноҳу ва таоло бу байрамимизни пайгамбаримиз Муҳаммад С. А. В. курсатганларидек, суннати санияларига мувофиқ утказишимизни ҳаммамизга муяссар айласин.

— **Мухтарам домла, бизга маълумки, Қурбон ҳайити жуда кўп асрлардан бери Ислому оламида кенг нишонланиб келинади. Мана шу Қурбон ҳайитининг тарихи ҳақида батафсилроқ маълумот берсангиз.**

— Бунинг тарихи Иброҳим А. С. узларининг жигарбандлари, энг суякли фарзандлари Исмоил А. С. ни Оллоҳ Таоло буйруғи билан қурбонлик қилиш учун ният қилганидан ҳақидаги таърих билан боғлиқдир. Маълумки, Иброҳим А. С. Оллоҳни бир билган энг улуг пайгамбарлардан биридир. Яъни жуда катта бир даъватни кутариб ширкка, куфрга қарши матонат билан курашган пайгамбардирлар. Бу зотга Оллоҳ Таоло имтиҳон учун тушларида уғиллари Исмоил А. С. ни қурбонлик қилишга амр этади. Иброҳим А. С. ҳеч қандай тараддудсиз фарзандларига Оллоҳнинг буйруғини етказдилар. Шунда уғиллари — одобу ахлоқда тенгсиз булган Исмоил А. С. оталарига: «Оллоҳ буюрган ишни тезда бажаринг, отажон», — дедилар.

Ва Оллоҳ учун қурбонлик бўлишга розилик билдирдилар. Исмоил А. С. ни қурбонлик жойларига олиб кетаётганларида шайтон йулнинг уч жойида васваса қилиб, бу йулдан қайтаришликка ҳаракат қилди. Аммо у киши шайтоннинг васвасасига учмасдан, қурбонлик қилинадиган жойга

ИЙМОН ВА ЭЪТИҚОД

БАЙРАМИ

етиб бордилар. Ҳазрати Иброҳим А. С. уғилларини қурбонликка етказдилар. Лекин Оллоҳнинг амри билан утқир пичоқ уғилларининг томоғига утмади, кесмади. Шунда парвардигоримиз Иброҳим А. С. ни улуг имтиҳондан утказди. Яъни Оллоҳнинг муҳаббати учун ҳар бир нарсасига, хусусан, кузларнинг нури булган фарзандлари Исмоил А. С. ни ҳам қурбонлик қилишга рози эканликларини амалда исбот этишга тайёр эдилар. Сунгра Исмоил А. С. нинг урнига бир кучкор сўйиб қурбонлик қилишга ижозат берилди.

— **Домла, маълумки бутун ер юзиде миллионлаб мусулмонлар Қурбон ҳайити байрамини кенг нишонлайдилар. Урناق ва эслатма тарзида айтиб берсангиз, байрам пайгамбаримиз ва у кишининг саҳобалари оилаларида қандай нишонланар эди?**

— Пайгамбаримиз Муҳаммад С. А. В. нинг шундай ҳадислари бор: «Ҳиярукум, ҳиярукум лиахлиҳи», яъни «уммагларимнинг энг яхшилари оилаларига яхшилари, оилаларига меҳрибонларидир». Оила исломда муқаддас ҳисобланади. Оилани севвишлик, хусусан иймонли, ҳидоятли оилани муҳофаза қилишлик ҳар бир эркак кишининг бурчидир. Пайгамбаримиз С. А. В. нинг ҳайит кунларига оилаларига марҳаматлари ниҳоятда зўр булган, шу кунни оилаларига қўлларидан келгунча яхшилик қилиб ва уларнинг кунгилларини кутаришга ҳаракат қилганлар. Шунинг учун биз ҳам бу суннатни бажаришимизда аввало, ота-онамизнинг дуосини олишлимиз,

уларга қудимиздан келгунча ҳаяллар беришимиз энг биринчи бурчимиздир. Аёлларимиз ва фарзандларимизни хурсанд қилиб, уларга ҳам имкон қадар ҳайитликлар олиб беришимиз ва Оллоҳ Таолонинг бизга берган байрамларини катта тантана билан утказиб, фарзандларимизга ҳам шу руҳни сингдиришимиз бизнинг вазифамиз ҳисобланади. Пайгамбаримиз саҳобалари ҳам Ийд Қурбон кунни «Оллоҳу Акбар, Оллоҳу Акбар, Оллоҳу Акбар, ла илаҳа иллаллоҳу валлоҳу Акбар, Оллоҳу Акбар ва лиллаҳил ҳамд», деб такбир айтиб бир-бирларини табриклашган. Бир-бирларига ҳаяллар, эҳсонлар беришган. Аслида мана шулар суннат амалларидан ҳисобланади.

қандай муносабатда буласан?» — деб сурадилар. Ҳоким жавоб берди: «Менинг саккизта уғлим бор, лекин уларнинг бирортаси ёнимга келолмайди». Шунда Муҳаммад С. А. В.: «Сенинг қалбингдан Оллоҳ уз раҳм-шафқатини сугуриб олган бўлса, мен нима қилай», — деган эканлар. Ул муборак зот намоз уқиб турган пайтлари, хутба уқийтган вақтларида олдларига набиралари келиб қолса, уларга пешвоз чиқиб, тиззаларига утказиб, хутбаларини давом эттирганлар. Энг масъуляпти дамларда ҳам оилаларига меҳрибончиликни еддан чиқармаганлар. Шу билан бирга, оила аъзоларидан Оллоҳ буюрган амалларга, фарзларга риоя этишни қаттиқ таъкид қиладилар. У кишининг: «Эй, қизим Фотима, амал қилинг, Оллоҳдан қўринг. Оллоҳнинг буйруқларида мустаҳкам туринг. Агар Оллоҳнинг буйруқларига итоат қилмасангиз, мен сизнинг отангиз булсам ҳам, қиёматда ердан беролмайман», — деган ҳадиси мубораклари маълум.

— **Ҳурматли домла, кўпчиликни қизиқтирган яна бир савол. Қурбон ҳайити кунлари қурбонлик қилиш вожиб қилинган. Ана шу қурбонликни қиллар ва қандай тартибда қилиши керак?**

— Қурбонлик қилишлик ҳар бир закот берувчига — қуй, сигир, туя олиб сўйишга қодир булган мусулмонга вожиб амал ҳисобланади. Айни пайтда қурбонлик қилингандан кейин шу қурбонликнинг бир қисмини оиласида олиб қолади. Қолган икки қисмини ота-она, қариндош-уруғ, бевабечораларга тарқатишлик шариятимизда жуда шарафли амал эканлигини уламоларимиз таъкидлайдилар. Биласизми, аслида бизнинг динимиз Ислому жуда осон дин. Пайгамбаримиз С. А. В. ҳам ҳаминша енгилликка буюрардиларки, мусулмон одамни қийнашлик, унга ортқича юкларни юклашлик ислом динида йўқ. Шунинг учун ҳам қурбонлик қилиш ҳар бир қодир одамга вожиб. Қурбонлик қилишга қодир булмаган одамга шу берилган қурбонликлардан фойдаланишлик савоб амаллардан ҳисобланади.

— **Раҳмат, ҳурматли домла. Қурбон ҳайити муносабати билан газетамиз мушаррайрига ўз тилакларингизни билдирсангиз?**

— Бу ҳайит Оллоҳ Таолога, пайгамбаримизга мусулмонларнинг иттифоқлигини, муҳаббатимизни мустаҳкамлайдиган байрам қилиб нишонлашимизни Оллоҳ муяссар қилсин. Ушбу кунларда бир-биримизга кўпроқ яхшилик қилиб, савоб амалларни бажаришимизни Оллоҳ Таоло барчамизга муваффақ айласин. Ва бу суҳбатни уюштириб, мусулмонларга озгина бўлса-да ислом маърифати тарқатишни ният қилиб қўйган «Оила ва жамият» жаридаси ходимларига Оллоҳ субҳаноҳу таоло келажак ишларида узи мададкор бўлсин. Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва барокотух.

Суҳбатни Баҳриддин АБДУ САИД
эъиб олди

Ойша разияллоҳу анҳу ривоят қиладилар: «Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи васаллам менга бундай дедилар: «Мен сени тушимда икки марта кўрганман. Қарасам, сен ипак либосларга ўраб қўйилган эмишсан. Менга: «Бу сенинг аёлингдур», — дейлди. Юзингни очиб қарасам, бу сен экансан. Шунда мен: «Агар бу тушим Оллоҳ Таоло тарафидан ишора бўлса, у ҳолда парвардигорим бу тушимни албатта рўёбга чиқаради», — деб айтар эмишман».

Болалар дунёси

НАЖОТ ДЕТАН БОЛА БОР

Узи ушоққина, овози зур, уртоқларини курса, кул ташлаб: «Қалайсан?» деб қўяди. Маҳаллада ош бўлса, аясига: «Души, чопонни олинг, ошта чиқиш керак», — дейишним билди.

Нажот лағифа айтишга уста — қанақа лағифа дейсизми?

Эшитинг: «Қуен Айиқнинг лукоңига келиб:

— Саби борми? — деб сурабди.

— Йўқ эди-я... — жавоб қайтарибди маймоқ полвон.

Қуен кетибди-ю зум утмай визиллаб изига қайтибди. Дукоңчига яна уша саволни берибди. Қуенча: «Саби борми»сини, Айиқ эса «Йўқ»ини бир неча марта такрорлабди. Охири полвоннинг жаҳли чиқибди:

— Яна бир марта келсанг, миҳ оламан-да, оегингда қоқиб, келиб-кетолмайдиган қилиб қўяман, — дебди у.

Аммо Қуенча бирпасдан кейин яна Айиқнинг рупарасила пайдо бўлибди.

— Миҳ борми? — деб сурабди у.

— Йўқ! — бақирибди Айиқ.

— Саби борми? — дебди хотиржамгина Қуен.

Нажот лағифаларни айтаётиб бир неча бор тухтаб, узи хоҳолаб-хоҳолаб кулади. Яна у лоф туқишга уста. Бир Сарварнинг ингичка, бир Сардорнинг йўғон овозини қилиб, ака-ука бўлиб, лоф айтади:

— Ака, мен математикадан шунақа катта «5» баҳо олдимки, кундалигимга сизмаганидан мактабга ташлаб келдим. Эртага мен билан мактабга

борсанг, бирга олиб келамиз.

— Ис, шуям «5» бўлибдими? Мен кеча олган «5» имни адам, ойим учаламиз ҳам кутаролмадик. Адам «Тико»га пул йиғвоттилар, машинада обкемасак, «5»им мактабга қолиб кетди...

... Нажот учта уртоғи йиғилди дегунча топишмоқ айтади:

«Мен»да бор, «Сен»да бор, «у»нда йўқ, у нима? Адамнинг қизи, аямнинг қизи, акамнинг синглиси, менинг опам — ҳаммамиз бирга яшаймиз, айтингчи, биз оилада неча кишимиз?

...Ҳа, Нажот шунақа бола. У видеода бокс курсатадиган киноларни куришни, «Ал Вакил» гуруҳининг кушқларига рақс тупишни, чумиинини, қоврилган картошкани яхши куради.

«Нексия» маркали машина сотиб олишни орзу қилади. Катта бўлса ким бўлмоқчи дейсизми? Утган кун бизнесмен бўлмоқчи эди, кеча Артурдақа чемпион, бутун фақат ижобий ролларни уйнайдиган актер бўлмоқчи, эртага билмадим...

У билан уртоқ бўлишни хоҳлайсизми, марҳамат, Мирзакалон Исмонлий маҳалласида яшайди, уни Нажот демай, «Аржу» деб сурасангиз ҳам бўлади. Чунки купинча елкасига «Махобхарот»нинг қахрамони Аржунга ухшаб камон осиб юради — қурқманг, ростакам эмас. У урушқоқларни, урушларни ёмон курадиган бола... Ана, шунақа...

Қутлибека РАҲИМБОВА

ТОПИШМОҚЛАР

Югурдим бурчак томон,
Қопни ҳам тешдим ёмон.
Жисмим кичик булса ҳам,
Тутолмас ҳеч бир инсон.

Қулоқларим бор менинг,
Ҳамда учли бурунчам.
Мен ҳеч кимдан қурқмайман,
Узимга ниш тикмайман.

Узи хунук, ҳам маймоқ,
Ейди асал, ҳам ёнғоқ.
Уясидир хўп ширин,
Ухлар узок бетиним.

Тонг билан дўстдир ҳамон,
Қишда, ёзда — ҳар замон.
Ухлай десанг сен бироз,
Тур — деб қичқирар...

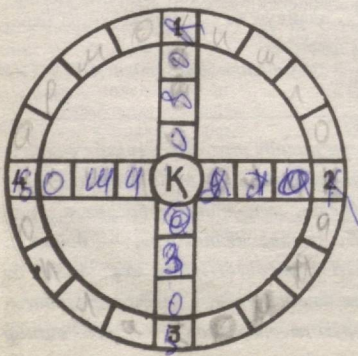
Баҳриддин ТУРПУНОВ

БОШҚОТИРМА

Азиз болажонлар! Ушбу бошқотирмадаги барча сўзлар «қ» ҳарфи билан бошланиб, «қ» ҳарфи билан тугайди.

Айлана бўйича: 1. Аҳолиси асосан деҳқончилик, чорвачилик билан шуғулланадиган жой. 2. Сутдан олинадиган маҳсулот. 3. Бош қийим. 4. Балиқ овлайдиган асбоб.

Марказга қараб: 1. Полиэкини. 2. Одам аъзоси. 3. Туркий халқ. 4. Овқат ейишда фойдаланадиган рўзгор буюми.

ДУНЁНИНГ КИЧКИНА ДОНИШМАНДЛАРИ

— Аканг Сенга бозордаги энг чироғли этикчани олиб берибдилар. Катта бўлсанг, қайтарасан, хўп?

— Мен акамларга бозордаги энг катта этикни олиб бераман, мана, кўрасиз.

***

— Ая, яна радиога ёзаясизми? Ёзманг, биз билан ўйнанг.

— Ёзсам, радио қалам ҳақи беради, кейин-чи Сизларга...

— Радионинг пулини олмасангиз бўлмайдими? Ана, почтачидан олинг. Учтинчи қаватдаги Наргизнинг бувиси почтачидан олади — ўзи келтириб беради. Наргизнинг бувиси унга ҳеч нарса ёзиб бериб ўтирмайди, ўн сўм қайтимини қайтаради, холос.

***

— Мен-чи, қизиқчининг расмини чиздим. Фақат у гапиролмайди.

— Гапиролмаса қизиқчилигини

Ойисига кўмакчи

қайдан биламан?

— Ана, ўқинг, тағига ёзиб қўйибман-ку «Обид А» деб.

***

— Ая, бошқа қоғоз беринг, буниси кичик.

— Ма, ол.

— Э, бунингизгаям сизмайди, туя чизаман, ахир!

***

— Гилос олиб келиб беринг, егим келяпти.

— Ҳали гилос пишмади, дарахтимизга қара, энди гуллади...

— Бозорда пишгандир. Бозорда ҳамма нарса пишиб ётади...

Барот ЯРАШ

КИЧКИНТЮПЛАР ҚЎЧИМФИ

Бизлар билим боғининг
Гулимиз, чаманамиз.
Бизни асрар, авайлар,
Жонажон Ватанамиз.
Уқиш, урганиш ишқи
Яйратади танамиз.
Истиқболга чорлайди
Онажон Ватанамиз.

ҚЎҒИРЧОҒИМ

Қузлари мунчоқ-мунчоқ,
Мен танлаган қўғирчоқ
Киприк, куз, қоши қора,
Урилган сочи қора.
Қуйлакчаси атласдан,
Қузинг ёнар ҳавасдан.
Юзида ҳаёси бор,
Бахти унинг барқарор.
Бир иболи боқар у,
Ҳаммамизга ёқар у.

— Ие, ўрик гўралабди-ку...

айтганларини бажариб юрган углига ичи ачишди. «Худо хоҳласа, ҳали унга куп нарсалар олиб бераман,» — деб куйди узига узи.

Орадан уч-турт кун утди. Шавкатжон этикчасини кучага кийиб чиқишга кузи қиймас, «эскириб» қолади, деб қурқарди. Бир кун онаси ишга кетганида адаси Раҳмон келди. Соқоллари усиқ, қовоқлари шишган, қараган кишида нохуш кайфият уйготарди. У уйга кириб ҳаммаёқни «разведка» қилиб чиқиб, қулига илинадиган нарса топмади.

Шавкатжон айвондаги танчада жимгина солдатчаларини уйнаб утирар, адасига қурқибгина қараб қуярди. Ҳаммаёқ озодагина, иссиқ, кучада шамол увиллар, қаттиқ совуқ юзларни чимчиларди.

— Ойинг қани? — отанинг шунча кундан бери курмаган углига гаши шу бўлди.

— Дуконга кетдилар, — ерга қараб жавоб берди бола.

Шу пайт Раҳмоннинг кузи четда турган этикчага тушди.

— Ие, ким олиб келди? — деб

демай мушт туширди, бола чинқириб юборди. Мурғаккина вужудига еғилаётган зарбаларга қарамадан у бир пой этикчасини маҳкам ушлаб турарди. Ваҳший ота беҳуш бўлаётган боланинг қулидаги этикчани юлқиб тортиб, мувозанатини йўқотган бола ариққа думалаб тушди. Ариқдаги муздек сувдан сесканган Шавкатжон бехитиёр ариқ четига тирмашди, қуллари узига буйсунмасди, икки оёғи муздек сувда қолганича узидан кетди.

Нурниси эрталабки «обход»дан кейин беморларни укол қилиб дориларини бергач, бир савдогар хотиндан олган шоколад, печене, рангли қалам ва албомларни уйига ташлаб келмоқчи бўлди. Йўлда кела туриб бир еқдан угилчасини суюнтиришни уйласса, бир еқдан юрагида қандайдир ваҳима пайдо буларди.

Дарвозанинг очиқлигини куриб ажабланди, айвон эшигининг очиқлигидан ҳайрати онди. Шошиб уйига кирди. Танча атрофида углининг уйинчоқлари сочилиб ётар, этикчаси эса куринмасди. «Боласи тушмагур, этикни кийгану ҳамма нарсани унутган-да,» — деб уйлади Нурниси. Қулидагиларни танчанинг ус-

Кўзгудаги ўзимиз

нақасини углидан тортиб олганида-я. Қараса, қулидаги пулга этикчадан иккитаси келадиган. «Бола-да, — деб уйлади у, — шунгаям севинганини-чи!» Шунда бирдан миёсига «ажойиб» уй келиб қолди. «Ке, шундан биттасини олай — қолганиям етади».

Дукондан чиқаверишда қушниси Хужакул ака куриб:

— Ҳа, бойвачча, куринмайсиз, шаҳаргами? — дея суралди истехзо билан.

— Йўғ-е, хотинимнинг олдиға, касалхонаға... — деди Раҳмон.

— Ие, хабаринг йўқми ҳали, ахир у углинг билан шаҳардаги касалхонада-ку.

— А, нима бутпти уларға... — талмовсираб қолди Раҳмон.

— Борсангиз биласиз-да. Ҳе эркак бўлмаи! — дея қул сиптаб Хужакул ака йулида давом этди.

Раҳмонбой касалхонани топиб борди. У коридорға кириб угли билан хотинини суриштирмоқчи бўлиб турганиди, रुपарасидан тувак кутариб Нурниси чиқиб қолди ва бир зум анграйиб турди-да, бирдан эрининг башарасига тувакни олди-ю, узи ҳўпсиз йиқилди. «Хотиним гиламини сотганимға шундай қиялпти!» — деб уйлади Раҳмон.

Ҳамширалар хотинини олиб кетишгач, у астагина угли ётган палатаға кирди. Қора кузли, жингалак сочлари пешонасига тушиб турган маънос болакай дераздан қараб ётарди.

— Углим, Шавкатжон! — негадир унинг овози қалтираб чиқди. — Манга углим, сенга этикча олиб келдим...

Ҳақри қаттиқ ота ҳозир углининг синки нигоҳларига бардош беролмаётганидан ҳайрон буларди.

— Адажон! Адажон! Менга энди этикчангиз керак эмас... Мен энди уларни кия олмайман! — деди угли этикчаларни силаб.

— Нега, углим? Уни уртоқларингга кийиб қурсатасан. Қара, ҳалиям қор еғаяпти-ку.

— Йўқ, адажон! Энди этикчам, туғличам кия олмайман. Рости, мен уларни кийишни шундай хоҳлардимки... Адажон, курпани кутариб куриң... Улар мени нима қилишди...

Ваҳима аралаш курпани кутарган Раҳмоннинг назарига юраги тўхтаб қолгандек бўлди. Шавкатжоннинг оёқлари тиззаларининг пастидан кесиб, бинглар билан думалоқлаб ураб қуйилганди. — Йў-у-у-у-к, болам! Кечир мени, балдах отангни кечир!

У углининг мажрўх оёқларига бошини қўйиб, ич-ичидан ўхириб йигларди. Ҳамшира Раҳмонни палатадан чиқармоқчи булар, у эса углининг кроватига бош уриб йигларди.

— Адажон! Туринг, сочларингиз чанг бўлибди. Қаранг, оппоқ, қоқиб юборинг...

Буни эшитиб ҳамшира ҳам унинг бошига қарадио, ҳайратдан қичқириб юборди.

Раҳмоннинг ҳозиргина қуюқ тим қора сочлари оқариб, оппоқ бўлиб кетганди...

Басира САЙИД АЛИ

«АДАЖОН, ЭНДИ ЭТИКЧА КИЙМАЙМАН!»

суралди.

— Ойим олиб келдилар, яна куп нарсалар олиб бераман, дедилар, — боланинг кузлари яшнаб кетди, — манга қаранг, ҳали яп-янги, кийганим йўқ!

— Нега киймадинг? — қўлоллик билан углининг сузини бўлди ота.

— Кийсам, эскитиб қуяман-да. Кейин кияман. Боқий бор-ку, ушангаям курсатаман, у бир кунни мени масҳара қилувди-да.

— Ҳим, қани куп сайрамадан узатчи бундоқ?

Бола энг қимматбаҳо бойлигини кузкузлагандек кузлари қувончдан порлаб этикчасини икки қўллаб даласига узатди.

Ота эса этикчани унинг жажжи қўлчаларидан юлқиб олди. Бироз қараб тургач, миёсига келган фикрдан тунд башараси еришди: «Булди, шунга сотиб пулига ичади, раз хотини ундан беркитиб пул йиққан эканими, курсатиб қуяди ҳали». У этикчани шартта қўйнига тикди-ю, кучага йўналди.

— Ада, адажон, этикчамни қасрга обекстаяпсиз? Беринг этикчамни деярман сизга, ахир, уни ойим менига олиб келдилар-ку!

Раҳмон изгирин кучайган кимсасиз кучадан пахт билан кета бошлади. Дарвоза олдиға ялангоҳ югуриб келган Шавкатжон адасининг этикчаларини олиб кетаётганига ишонмасдан қараб турарди. Уйга кириб кийиниб чиқай, деса, адаси этикчаларини олиб кетиб қолади. Бола совуқдан қалтираб, отасига қараб турди-да, сўнг унинг ортидан югурди.

— Адажон, жо-о-он адажон, беринг, этикчамни беринг, беринг деярман сизга. Ҳали уни кийганим йўқ, уртоқларимга ям курсатмовдим.

Шавкатжон яланг оёқ, кузларидан шашқатор ёш думалаб музлаган кучадан югуриб келарди. Буни курган отанинг юраги ачишмади ҳам. Бола кела солиб адаси қўйнидаги этикчага тармашди.

Тутоққан ота қарсиллатиб тарсаки тортиб юборди. Адам этигимни ҳозир беради, деб уйлаган Шавкатжоннинг кузларидан уг чақнаб кетди. Хурлиқданми, калтак зарбиданми отасининг қулини «ғарч» этиб тишлаб олди. Бундан ғазабланган Раҳмон углининг қош-қузи

тилагу дастурхонга қўйди. Углини қақчириб куча эшигидан чиқди-ю...

Сал нарироқда элаб еғатдан қор остида икки киши қулларига аллано нарсани кутариб, уларнинг уйига томон келарди. Шариф муаллимнинг угли Каримжоннинг қулидаги чопонга уроглик угли эканини куриб Нурниси додлаб юборди.

... Шавкатжон касалхонада узига келди, лекин уни қишлоқ шароитида даволаб бўлмаслигини сезишиб, шаҳардаги катта касалхоналардан бирита олиб боришди. Бош врач Ҳаким ака инсофли, диёнатли киши экан, қулидан келган ҳамма ердани аямлади. Тиббиётнинг энг сунгли чораларини қўллаб Шавкатжоннинг ҳаётини аранг сақлаб қолишди.

... Раҳмон пиёниста уша кунди этикни олиб бориб дуконда винога алмаширмоқчи бўлди. «Углимнинг оёғини сикастганимиз», — деди у безрайиб. Бироқ сотувчи уни дукондан ҳайлаб чиқарди. Ови бароридан келмаган Раҳмон этикчи шарадан пуллашни кузлади. Шаҳарда этикчани ярим пулига сотиб, учта вино олди. Туийб ичгач шерга айланди. Кейин шу ерда ким биландир ёқалашиб ҳушёрхонада 15 кунлик «жазо» муддатини «утаб» уйига келди. Куча эшигига кистирилган қоғозни олиб ўқиса, углининг уч-турт ойлик нафақа пули келган экан. Ич-ичидан хурсанд бўлиб, шартта чунтағига солди. Энди ҳамма гап почтачида қолган, уни авраса... Нафақани қулға киритиш умидида почтаға кирди. Қараса, янги аёл ишляпти экан, суюни кетди. Пулни олиб, дуконга кирди. Пештахта устида турган этикчалар кузига иссиқ куринди. Ҳа-а-а! Эслади. Шу-

Жобир ибн Абдуллоҳ разияллоху анху ривоят қиладилар: «Жаноб Расулуллоҳ Макка фатҳ этиган йили Маккада: «Оллоҳ ва унинг Расули маст қилгувчи ичимлик, ҳаром ўлган ҳайвон гўшти, чўчка гўшти ва бутларни сотишни маъ қилади», — дедилар. Шунда Жаноб Расулуллоҳга: «Ё Расулуллоҳ, ҳаром ўлган ҳайвон еғидан кема ва териларга ишлов беришда ҳамда чироқ ўрнида фойдаланилади-ку?», — дейишди. Жаноб Расулуллоҳ: «Уни сотмангизлар, уни сотиш ҳаромдир», — дедилар. Сўнгра: «Яхудиёларни Оллоҳ лаънмади, чунки Оллоҳ уларга ҳаром ўлган ҳайвон еғини ейишни ҳаром этганда, улар уни эритиб олиб сотдилар ва пулини едилар», — дедилар».

РУҲИЙ ТЕСТ ҲАМ ЗАРУР

Севимли ҳафтаномазининг шу йилги 3-сонда чоп этилган, Дармон Иброҳимов қаламига мансуб «Аравани тортиш осонми?» мақоласи бизда ниҳоятда қатта қизиқиш уйғотди, қўлимизга қалам олишга ундади. Муаллиф мақолада урта ва олий таълим тизими олдида турган жуда долзарб муаммо туғрисида ҳолисона фикр юритган. Унда айнан тест синовлари тизими таълим соҳасида бир қатор тенгсизликларга сабаб бўлаётгани еритилган. Олий тиббий таълим тизими соҳасида ишлаб, баҳоли-қудрат тажриба орттирган қаламкаш сифатида биз ҳам муаммонинг айрим жабҳалари хусусида сўз юритишга жазм қилдик.

Олий ўқув юртларига қабулнинг мазкур тизими йилга қуйилганидан сўнг, табиийки, илгарилари кузатишган айрим қусурлар, ноҳолисликлар уз-узидан барҳам топти, янги усулнинг афзал жиҳатлари намоён бўлди. Аммо шу билан бирга, бизнинг фикри оғизимизча, у камчилик ва нуқсонлардан ҳам ҳоли бўлмаган ҳолда қўлланмоқда.

Ҳаммамизга маълумки, тест синовининг саволлари тиббиёт ўқув юртларига кирувчилар учун аввалги замонлардагидек кимё, биология ва тил-адабиёт соҳалари бўйича тузилмоқда. Демакки, мана шу торгина билимлар уйғунлашмаси абитуриентнинг шифокорлик касбига яроқли-

лик мезони бўлиб хизмат қилмоқда. Шу уринда ҳақли савол туғилади. Балки чиндан ҳам бўлгуси шифокор учун дарё қисқичбақасининг жинсий ва жинсиз купайишини билиш муҳимдир? Алаҳқусус, нефтни крекинглашни, тилдаги синтаксис ва пунктуацияни теран урганмай туриб ташҳис қўйиш ва даволаш мумкин эмасдир? Таассуфки, бундай эмас. Кимё, биология ва тилни талабалар дастлабки курсларда ўқиб, албатта, кейинги босқичларда унутиб кетишади.

Башариятнинг олис мозийсидан буён энг олижаноб касб-кор ҳисобланиб келинаётган табобатта шахс хусусиятлари ҳар томонлама мувофиқ ва мақбул келувчи ешларни қабул қилиш керак. Демакки, улар даставвал руҳий тестлар синовидан утишлари даркор. Хуш, шахс хусусиятлари, булар нималар?

Биринчидан, булар шахснинг биологик жиҳатлари: мижози, ирсий асослари, инстинктив хусусиятлари, қолаверса, насл-насаби.

Иккинчидан, булар шахснинг ижтимоий асосланган жиҳатлари: йўналиши, эътиқоди, ахлоқий сифатлари.

Учинчидан, булар шахснинг узигагина хос булган руҳий жараёнлари: ахборот қабул қилишнинг узига хослиги, хотира тури, фикрлашининг хусусиятлари, иродаси, ҳис-ҳаяжон доираси.

Ва ниҳоят, туртинчидан, булар шахснинг ҳаётий тажрибалари: орттирган билимларининг ҳажми ва сифати, ўқувлари, ҳар ишда моҳирлиги, ухшаш ҳодисаларни фарқлай олиш хусусияти, олатлари.

Руҳий тестлар эса бўлгуси мутахассиснинг айнан мана шу туртта жиҳатини муфассал текширадиган қилиб тузилиши дозим. Руҳий тестларни муваффақиятли топширган абитуриентлар синовнинг кейинги

босқичига, яъни билимлар тестига қўйилиши керак.

Аниқ манбаларнинг берган маълумотларига қўра, ҳозирги пайтда руҳий тестларнинг купина турлари хориж мамлакатларида муваффақият билан қўлланиб келинмоқда. Жумладан, Каунас Медицина Институтига киришни хоҳловчилар бир неча мўдатта касалхоналарга ва поликлиникаларга, тиб ходимларининг фаолиятини кузатишга юборилади. Тиб аҳлининг қон, йиринг, нажас ва пешоб билан ишлаётганлиги, юқумли хасталиқларга чалинганлар билан мулоқотда бўлиши, изтиробли ҳолатларни куриб хоҳловчиларнинг бир қисми ихтиёрий равишда хужжатларини қайтариб олишади. Ёхуд биринчи Москва табобат Олийгоҳида абитуриентларга шифокорнинг унчалик ҳам романтик бўлмаган фаолиятидан парчалар хужжатли филм сифатида қўрсатилади. Буларнинг барчаси тиббиётга тасолифий одамларнинг кириб қилишини истисно этади.

Албатта, юқоридаги шахсий фикр-мулоҳазаларни баён этиш билан тест синовлари бизга бутунлай ёт демокчи эмасми, бундай хулосадан худо асрасин! У олий таълим ислоҳотининг энг катта қадамларидан бири, зарурий янгилик. Ҳар қандай янгилик ўз урни ва мақсадига қўра қўлланилгандагина самара беришини хотирдан фаромуш қилмайлик. Шунингдек, мазкур мулоҳазалар кўни қўрган ҳурматли устозлар ва раҳбарлар дидига ўтирмаслиги ҳам мумкин. Зеро, зиддиятлар бўлмаса, тараққиёт таназулга юз тутайди.

Алжон **ФАҚИРОВ**,
Тошкент Медицина Педиатрия
институтининг ўқитувчиси,
Ҳамза САФАРОВ,
институт аспиранти

Абу Хурайра разияллоху ан-ху ривоят қиладилар: «Расулulloх саллаллоху алайҳи ва саллам: «Жоним қўлида бўлган зот номи билан айтаманки, яқинда Ибн Мариям адолатли ҳукм юритиш (Ер юзида адолат ўрнатиш) учун осмондан ораларингизга тушиб, салб (крест)ни синдирадидлар, тўнғизни ўлдирадидлар, жузъани бекор қиладидлар ва бойлик ҳеч ким олгиси келмайдирган даражада ошиб-тошиб кетур», — дедилар.

БИР ХОТИРА

Болалигимда ётоғимдан ҳар турганимда ерда сочилиб ётган кўрпа-ёстиқ ва гиламларни куриб, онамнинг тартибсизлигидан узимча нолиб қўярдим.

Катта булдим, уйландим ва қуёшдек бир угил фарзанд соҳиби булдим. Уғлим ҳам менга ўхшади, шекилли, кечалари қимирлаб-қимирлаб, баъзида кроватидан йиқилиб тушаверади.

Ва шунда мен раҳматли онажонимга фотиҳалар ўқиган ҳолда, боламнинг йиқиладиган ерларига гилам ва ёстиқлар ёйиб қўйдим.

Жунайд СУАВИ

БОЛАЛАР ОТАЛАРИ ҲАҚИДА ҚАНДАЙ ТАСАВВУРДАЛАР?

6 ёшда: Отам ҳамма нарсани билади.

10 ёшда: Отам куп нарсани билади.

15 ёшда: Мен ҳам отам билан тенг биламан.

20 ёшда: Шу аниқки, отамнинг мукамал биладиган бирор нарсаси йўқ.

30 ёшда: Бир бор бўлса-да, отамнинг фикрини сурасам ёмон бўлмайди.

40 ёшда: Нима булганда ҳам, отамнинг баъзи нарсаларни билишига шубҳам йўқ.

50 ёшда: Отам ҳамма нарсани билади.

60 ёшда: Эҳ, отам ҳозир тирик бўлсайди, жон-жон, деб ундан маслаҳат олардим.

Комил СҮНМЕЗАР
(«Герцейе дўғру» журналидан)

ВАЗИЯТ ҚАЛТИС

Россия Соғлиқни Сақлаш вазири Татьяна Дмитриеванинг фикрига қараганда, мамлакатда СПИД билан касалланганлар сонининг ўсishi шу йилда давом этадиган бўлса, 2000 йилга бориб, улар 800 мингдан ортиб кетади. Ундан кейин вазиятни на назорат қилиб, на касалликнинг олдини олиб бўлади.

ИРТИШ ҲАҚИДА ТАЛАШ

Хитой ҳудудидан бошланиб, Қозғистон ва Россия орқали оқиб ўтувчи Иртиш дарёси бу уч давлат қишлоқ ҳужалигида, кичик кемаларда юк ташинда муҳим урин тутайди. Хитой ана шу дарёга тугон куриб, унинг сувини экинзорларга ва сааноат эҳтиёжи учун оқизиш ниятида. Шу мақсадда дарёдан йилиги 1,5 кубометр сув олина бошлангач, Россия 2,5 триллион рубл миқдорда зарар қўра бошлайди. Омск вилоятида эса сув танқислиги юзага келиши мумкин. Халқро ҳуқуқ нормаларига қўра, ҳар қандай давлат ўз ҳудудидан сув ресурсларидан истифодага фойдаланишга ҳақли. Шу боисдан Россия дардини кимга айтишни билмай, боши қотган.

КАЛТА ИШТОНЛИ НОРАСМИЙЛАР

Утган йили Германияга беш миңдан зиёд 16 ёшгача булган бола елғиз, ота-онаси еки бошқа катта ёшдаги қариндошларининг кузатуви-сиз, яъни норасмий равишда келган. Улардан бор-йўғи 250 га яқинининг ота-онаси қасрда яшаши аниқланиб, қайтариб юборилган. Қўлганлари эса балога тегунча «Болалар уйлари»да яшайди. Бу уйларда битта бола учун давлат ойига 4 миңдан 7,5 миңгача дойч марка сарфлайди. «Калта иштонли норасмийлар»нинг катта қисмини турк болалари ташкил этади.

РОҲИБА — ФУТБОЛЧИ

Бразилиянинг чекка қишлоқларидан биридаги аёллар монастирида Перангела исми роҳиба яшайди. У дин ишларидан, худого илтижо қилишдан қўли бушади, дегунча қишлоқ стадионига чопайди. Бу ерда мириқиб футбол уйнайди. Аёл бўлса-да, туپ тешишда унча-мунча эркакларни ҳам доғда қолдирадиган Перангеланинг бу «қилмиши»дан жаҳли чиққан монастир бекалари уни бошқа монастирға утказиб юбормоқчи ҳам бўлишди. Бироқ маҳаллий футбол ишқибозлари бунга йул қўйишмади.

БЕКОРЧИДАН ХУДО БЕЗОР

Йилдан йилга усмирлар, ешлар томонидан содир этилаётган жиноятлар сони ортиб бормоқда. Улар қотилликка қўл уришдан ҳам тап тормаяптилар. Ҳар унта қотилликнинг бири 14-15 ешли усмирлар қиссасига туғри келаятгани шундан далолат бериб турибди. Ёш жиноятчиларнинг дездри бариси на бирор жойда ўқийди, на бир касбнинг бошини тутмаган, ҳуллас, қип-қизил, бекорчилар. Москва шаҳри прокуратураси бўлим бошлиғи Ольга Надеждина ана шундай ташвишли рақамларни келтиради.

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди

Республика «Маънавият ва маърифат»
жамоатчилик марказининг «Қасб маънавияти» ўқув

булими қуйидаги курслар буйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

3 ойлик курслар буйича:

1. Компютер асосида бухгалтерлик ҳисоботи;
2. Компютер асосида инглиз тили;
3. Кенг профилда бичиш-тикиш.

2 ойлик курслар буйича:

1. Замонавий бухгалтерлик ҳисоботи;
2. Инглиз тили;
3. Компютер буйича мутахассислик.

Маълумот учун телефон: 56-47-78.

Манзил: Камол Отатурк кўчаси-24

(собиқ «Билимлар уйи»).

5, 23-хона.

ЭЪЛОН

«Оила ва жамият» газетаси таҳририяти газетанинг бир йиллик сонларини туплаб, ундаги бадиий, публицистик мақолаларга фикр ва мулоҳазаларини билдирган ўқувчиларни келаси йилга бепул обуна қилади.

Тошкент шаҳар Акмал Икромов тумани № 202 мактаб томонидан Муҳаммадалиев Рустам Нуриллаевич номига берилган А № 432951 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Азиз дўстимиз Фозил **ТОШМЕДОВ** бу фойний дунёни тарк этиб, боқий дунёга ҳижрат қилганларига бир вақт бўлди.

Фозилжон, сиз давраларимизнинг қурки, файзи эдингиз. Қувонсак қувонардингиз, қайгурсак элкадош булардингиз. Сизга юрагимиздан тулиқиб ҳавас қилар эдик. Сиздаги беғубор қалб, нурли чеҳра, меҳр-оқибат, хокисорлик барча-барчамизга ибрат бўлиб қолди. Афсуски бутун орамизда сиз йуксиз. Даврадаги урнингиз буш. Лекин олижаноб инсон, доно маслаҳаттўйимиз, сизнинг хотирангиз қалбимизда мангу сақланади.

Шу қутлуг Қурбон ҳайити кунларида фано топган биродаримиз ҳаққи — ҳурматларига дуо айлаб, охиратларини обод, тупроқларини енгил булишларини тилаб,

дўстлари номидан Саидвали **ҚОРАХОНОВ**.

Жигарларим ГУЛРАБНО ва РАҲИМБЕК!

Кўклам чоғи устимга кўк кийдим мен,
Юрагимда зўр мотамни тўйдим мен.
Ғаму-ғусса азобидан тўйдим мен
У дунёга бирдан бериб қўйдим мен.

Воҳ укама, жигаримнинг пораси,
Воҳ Гулим, жонимнинг жононаси,
Наҳот мангу бош қўйдингиз
Битта бўлди қўш ажалнинг ораси.

Кўкрагимдан кўлаб чиқар ёдингиз,
Кўзларимда кўкаргаи фарёдингиз.
Энди қандай овутаман, алдайман,
Сағир қолган қора кўз зурёдингиз?!

Ё илоҳо, руҳларингиз шод бўлсин,
Ёш умрлар ўлимдан озод бўлсин.
Ҳайитларда хотирлайман сизларни
Ажал ўлсин, фарёд ўлсин, дод ўлсин!

Бешафқат улим сизларни орамиздан олиб кетганига ҳам бир йил бўлди. Лекин сизнинг ёдингиз, меҳрибон сиймонгиз бирор дақиқа ҳам кўз олдимиздан кетгани йўқ. Бу дунёдан биз учун жисмингиз кетди холос. Руҳингиз ҳамisha биз билан яшайди. Туғри, сизнинг юрагингизда ҳавас

лар, орзуларингиз кўп эди. Азизларим, руҳларингиз тинч, охиратларингиз обод бўлсин. Сизлар яратган чиройли оила, ширин фарзандлар ва биз жигарларингиз давомчиларингизмиз. Ерқин хотирангиз пойида биз доимо таъзимдамиз. Илоё, жойларингиз жаннатдан бўлсин.

Феруза **КАРИМОВА**

Ҳурматли Наргиза Жамоловна ХЎЖАЕВА!

Сизни 18 апрел — таваллуд тошган кунингиз билан чин дилдан қутлаймиз.

Баҳорий кайфият Сизга ҳамisha ҳамроҳ бўлсин.

Энг яхши эзгу истаклар билан,

А. Авлоний номидаги ХТХМОМИ санаторий-профилакторийси ходимлари.

Биз учун азиз ва меҳрибон бўлган МУҲАРРАМХОННИ

30 баҳори билан табриклаймиз. Ҳар доим бизнинг бахтимизга соғ-саломат бўлиб, гулдек очилиб юришларини тилаб қоламиз деб,

Бахтиёр, Мунисахон, Наргизахон, Дилфузахон.

Ҳурматли ЗУЛФИЯ опа, келинойиларимиз СВЕТА, БОНУ, сингилларимиз ДИЛФУЗА, НАРГИЗА!

Туғилган кунларингиз қутлуг бўлсин. Сизларга узоқ умр, бахт-саодат тилайман.

Женгисбой

Азиз отажонимиз Мардон ХЎЖАМУРОДОВ!

Сизни 21 апрел — туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Оллоҳдан узоқ умр, тан соғлик, жаҳондаги барча эзгуликларни тилаймиз.

Фарзандларингиз Акмал, Акбар, Олтинсой тумани.

Муҳтарам ва азиз онажонимиз МАЛИШЕВА ЛЮЗИЯ!

Сизга чинор умридек умр, бахт-саодат, келгуси ишларингизда улкан муваффақият тилаймиз. Бизнинг бахтимизга доимо соғ-саломат бўлинг деб,

ўғилларингиз ҚУЛИБОВ ЭЛНУР ВА ЭЛДОР

Онажонимиз Салима ТЕШАБОВЕВА!

Уйингиз доимо шодликка тўлсин,
Бахт, иқбол ва омад ҳамроҳ бўлсин.
Оруз тилагингиз рубога чиқсин
Туғилган кунингиз муборак бўлсин.

Фарзандларингиз Муяссархон ва Хотамбек.

Қадрли АРОФАТЖОН ва НОДИРХОН!

25 апрел кунни никоҳ тўйларингизга 10 йил тулини муносабати билан қутлаймиз. Ҳаётингиз сермазмун, оилангиз янада мустаҳкам, чиройли бўлишини тилаймиз. Хонадонингиз нурга тўлиб, фарзандларингиз камолини қуриб юриш насиб айласин.

Келинойингиз Муҳаррам

Азиз Дилноза

ИБОДОВА!

Туғилган кунингиз муборак. Сенга туганмас бахт, баркамоллик тилаймиз.

опанг Гузал, курсдошинг Жўрақул.

Азиз онажонимиз ГУЛЧЕҲРАХОН!

Сизни туғилган кунингиз ва Қурбон ҳайити билан чин қутгилдан табриклаб, сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Ҳурмат билан: фарзандларингиз Насиба, Жалолиддин, Наргиза, Уйғунжон, Рустамжон, набираларингиз ва қавму-қариндошлар.

Абу Ҳурайра разияллоху анху ривоят қиладилар: «Расулуллоҳ саллаллоху алайҳи васаллам: «Агар аёл эри ишлаб топган нарсалардан унинг буйруғисиз яхши ниятда хайри-эҳсон қилса, бундан мегадирган савобнинг ярмиси эриникидир», — дедилар.

